

«Թշնամեայ» գործը թիւնն հետզհետէ աւելնալով, մեր կիսարաժիւնը վերջապէս ետ քաշուելու հարկադրեցաւ։ Սակայն Ռուսաց այս կողմն անցնելը շատ ծանր նստաւ իրենց։

«Թշնամեայ» յառաջագոյն միջոցներն երէկ գիշեր մանրամասնարար ծանուցի հեռագրով։

«Ի պատասխանի ձեր հեռագրին, կը փութամ՝ հաւատարմ ձեզ թէ առանց ընտ. զհողութիւն խնայելու՝ թշնամեայ շարժմանը ուղղութիւնը կը դիտենք, որպէս զի ուրիշ կողմերէ գետն անցնելու գիտումներն ի դերս հանենք»։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բոցէն 2 յուլիս

Թուրքիոյ դատարանը ծանր տարւուածութիւն մըրաւ հարաւորութեան վրայ։ Գաղութացի ճանապարհորդին վրայ ամբաստանութիւն կայ թէ իւր կինն սպաններ և դատվի մը վար նետեր է։ Պատիւը կարգաւ է։

Փարիզ 2 յուլիս

Մար—Մահոն մարտիտ երկուսն զօրանդէսին առթիւ զօրաց ուղղած յայտարարութեան մէջ յորդոր կը կարգէ որ երկրին սիրելի շահերն և օրինաց իշխանութիւնն ու գործադրութիւնը պաշտպանեն միշտ։

Բրազիլի 2 յուլիս

Միւս իշխանն այսօր ազգային ժողովը (պարլիմենտ) բացաւ ատենախօսութեամբ մը, որոյ մէջ Սերիլիոյ ըրած ջանքը կը լինէ իւր ազգային պաշտօնը կատարելու համար։ Սերիլիոյ, կըսէ, Արևելեան քլորատոնիկ, մարդկութեան շահուց և երկրին ապագային համար թափուած արեւանց արտադրելիք պտուղներուն կ'սպասէ փառահաւանութեան։ Հիմա քրիստոնէից բաղդէ ուրիշ ձեռնաց մէջ կը դնուի Յեւայ Ռուսիայի ուղեորներն և իւր շնորհակալութիւնն Սերիլիոյ կայսեր մատուցանելուն վրայ խօսեցաւ, Կայսրը սիրալիր ընդունելութիւն է ըրեր իրեն և հաւատարմ է թէ Սերիլիոյ ժողովուրդն իւր հոգեւորական հոգածութեան ստարկաց պիտի բոցայ միշտ։

Միւս իշխանը վերջապէս մեծ չըմա հայեցութիւն կապարէ ազգային ժողովին։ «Ենթիւն ծանր պարագայից մէջ կըսէ, սխալ ուղղութիւն մը կ'ամենաորհաւորէ որովհետեւ մը կընայ Սերիլիոյ առջև բացուած գեղեցիկ ապագայն վստահելի մէջ ձգել»։

Ժողովը ծախսարարութեամբ ընդունեց իշխանին յայտարարութիւնները։

Լոնտոն 5 յուլիս

Լորտերուն ժողովին մէջ Տէրպիլ կ'ընդունաւ թէ Պարսկաստանի և Թուրքիոյ սահմանները ճշգրտելու վերաբերեալ բաւականութեամբ անկասեալ են, բայց ոչ խելաւ։ Անգղիոյ պիտի հոգէ որ անհամաձայնութիւն մը չպատահի։

Թուրքի 4 յուլիս

Ռէն Արանը անուն գրաստար քորվէթներն Հիւրի կղզեաց առջև խրեցաւ։

Փարիզ 4 յուլիս

Պ. Զօրիլա և ուրիշ երկու Սպանիացի արմատականք վնասուեցան Գաղղիայէն։

Լոնտոն 4 յուլիս

Օտ. Բոնա.	8 11/16
Փոխ.	1865 9
"	1869 8 3/4
"	1871 33 1/2
"	1872 15 1/4
"	1873 8 1/8
Եղիպար.	41 3/4
Անգլ. Բոնա.	94 3/8

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ

Երբեմն վիճենայի Օսմանեան դեսպան Հայտարար է ֆէնտին թէ հրամանի գիտպան տնտեսանեցաւ։

Վեհ. Սուլթանը ներկայ պարագայից մէջ իւր նախարարաց հետ յաճախ խորհրդակցելու պէտք տեսնելով, Նոյն վսեմութիւնը վստահութեամբ իրենց հետ խորհրդակցելու պէտք տեսնելով։

Վերջ. Սուլթանին առաջին թիւնն ապահովեց Գեհապի փաշան ու զեկից հաւաքաւորութեան գործող նախարարին։

Վեհ. Սուլթանին առաջին թիւնն ապահովեց Գեհապի փաշան ու զեկից հաւաքաւորութեան գործող նախարարին։

Երբեմն թէ վսեմ. Ռէն Արանը իւր բացաւ իրենց միջոցին՝ պատերազմական գործող նախարարութեան պաշտօնը թնդանօթարանի վերաբերեալ վսեմ. Տափառ Մահմադ փաշան պիտի վարէ։

Վազըթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Նոյն—Պաշարի գործարանիկն հրամանատար Մէհմադ Ալի փաշան ի Պոլիս կանչուեցաւ։ Միւս իշխանութեան ստանձան բարձրանալու և Գանդապի կամ Ասիոյ կողմը զրկուելու համար։

Մարտաքաղաք եկած հեռագրաւորութիւնը կը ծանուցանեն թէ Անգլիական նաւախումբն, որ վից զրահաւոր է կը բաղկանայ, երկքարթի օրը Պէշիքայի ծովածոցը հասեր ու հոն երկաթ շետեր է։

Ռիւշ լուրեր ալ կը ծանուցանեն թէ Գաղղիական նաւախումբ մ'աղբիւ օրէն պիտի գայ Անգլիական նաւախումբին հետ միանայ։

Խաղիկ կառավարութիւնն ալ նաւախումբ մը կը պատրաստէ։

Հազիլ էթ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Կայսերական հրամանաւ ի Պոլսոյ խաղաղ և Բրիտանիոյ ընտանիքները վիճակաւ զինուորագրելու գործողութեան պիտի ձեռնարկուին անպաշտ. իսկ գաւառացի քրիստոնեայ ժողովուրդաց զինուորագրութիւնն ետքի պիտի մնայ։

Երէկ Միտիւն—Նահանգաց անկախութեան տարեգարծին պատճառաւ մայրաքաղաքի նաւահանգիստը գտնուող Ամերիկեան չուգենաւն և օտարազգի պատերազմական նաւերը զրոյակնելով զարգարեցան։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ			
ԷՍԶԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ			
22 յունիս.	Հորեքարթի իրկուսն	9:28	
23 յունիս.	Հիւրեքարթի առաւօտ		
	Բացուեցաւ	9:30	
	Ժամ 6 րէ	9:31	
Բուռլի երկաթուղի	Ֆր.	24 50	
Թղթաղում	Լիւ.	180	
ԸՆԹԱՅՐ ԱՐԺԵԹՊՈՅ			
Կ. Պոլիս 22 Յունիս			
Ստիթի Ժէնկուլի Կոմ. Անգլ. Լիւ.	2:35		
Փոխանակութեան	4:20		
Կ. Պոլսոյ Պանդային	2:25		
Քրէտի Ժէնկուլ	1:33		
Քրէտի Օսթրո—Թիւրք	—		
Փոխ.	1863	Ֆր.	50
"	1865	"	51
"	1869	"	46
"	1872	"	13
"	1873	"	45
Թրամուայ	Օսմ. Լիւ.	4 17	
ԸՆԹԱՅՐ ԿՈՍՏԱՆ			
22 Յունիս			
Անգլ. Լիւ.	109 30		
Նաթուրն Կիւ.	87 32		
Խիւրիւր Կիւ.	89 3		
Կըրմիւր	54 45		
Հիւրի Զիւրմը	—		
Հիւրի Զիւրմը	4:16		
Պրիւն	478		

ԱՂԳԱՅԻՆ

ԹՂԹԱՅՈՒԹԻՒՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԴՐՈՑ

Խաղաղարարութեան Տէր. Նախընթաց նամակներս յաւանք կըրցին հաստատել Ազգ. ժողովը մէջ Ղաւթիլ խմբակին անդամաց կեղծ օրինաւորութիւնն և Վսեմ. Ստեփան փաշայի ալ նպատակաւոր վարմունքն, որ մէկ կողմէ օրինաց մասին խառնախառնութիւն ցոյց տալով՝ միւս կողմէ երեւոյթ խառնախառն արարել ընտրութիւնները վաւերացնելու առաջարկեց։

Թող ներուի մեզ ըսել թէ Ն. Վսեմ. փաշան այն հակասական վարմունքը խիստ հետի է օրինաց անթիւր զործադ.

րութեան իրաւամբ նախանձախնդիր եղող երեւոյթանքի մը ընթացքէ։

Ինձ հետ ամեն պարզեւոր անձինք այնպէս կը հաւատարմ թէ անուշտ օրէնքն այն ատեն ճշգրտ. կը գործադրուի և հասարակաց անխառնութիւնը կը վայելէ, երբ անոր դէմ գործուած ո' և է գեղծում գաղափարաւոր և գեղծման արդիւնքը մերժուի. սակայն երբ Ազգ. ժողովը մէջ Վսեմ. Ստեփան փաշայի նման անձ մը մէկ կողմէ օրինաց նախանձախնդրութիւնը մինչև բժանդարութեան հասցնելով Գաղ. ժողովը դէմ խիստ կծու ակնարկութիւններ կ'ընէ, և միւս կողմէ երեւոյթանալան արարել ընտրութիւններն իւր գեղծում ընդունելով հանդերձ վաւերացնելու կոտորած, կը հարցնենք, ի՞նչ կը նշանակէ արդեօք այսպիսի հակասական և ներուի ըսել աններելի վարմունք մը. — տարակոյտ չկայ թէ գեղծումը քաղաքներով հանրացնելու կը ծառայէ, որոյ տարածարանական հետեւութիւնը կը լայ օրինաց և Ազգ. ժողովը նկատմամբ հասարակաց անխառնութիւնը, զայն իրարմէն և յարգանաց ու հնազանդութեան նուազում, որ զԱզգ. յաւնիւնութիւն կառաւարդէն հարկաւ. վստահ «ձեռք գլխէն կը հոսի» կըսէ թրքական աւանդ։

Ահաւասիկ վարմանակի պարագայ մ'ալ, որոյ նկատմամբ Վսեմ. Ստեփան փաշայ լուսն իսկ իրեն դէմ կը խօսի, և այդ պաւառաց Թուրքաւոր ընտրութեան վաւերացումն է։

«Ես վարմանք չեմ յայտնել, կըսէ. քանի որ Վարչութիւնը պաշտօնական ցուցակ չէ պատրաստած, այսպիսի անտեղութիւնք տեղի կունենան։ Բայց նշանաւոր կէտ մը կայ, անոր վրայ կուգեմ ձեր ուղղութիւնը դրաւել։ Թափափափութիւն խորհուրդն որ ընտրութեան ժողովը մեծ մասը կը կազմէ, 75 դր. տուրք տուաւ անկարող թաւեցիներէն, ըսէ կը մտաւ, երեւոյթանալան ընտրութիւնը կը կատարէ և տեղեկագիր կատարագրէ, քիչ մը վերջը իր տեղեկագրին հիմը քան զայդ րոյորպէս մը կընդունի թաւեցիներէն. այն ալ չամշխակ մեզ կը հաղորդէ երկրորդ տեղեկագրով մը. ի՞նչ տեսակ թաւ. խորհուրդ է այդ. ըստ իմ ստանկներուն գիրն ալ խօսքն ալ մերժելի է»։

Ն. Վսեմ. փաշան այն գիտողութիւնը խիստ իրաւացի է, մանաւանդ անոր համար որ յիշեալ ընտրութեան ժողովը ազգային ժողովը որովհետեւ Սահմանադրութեան տրամադրութեանց հակառակ ընտրութիւն կատարել և յետոյ թաւեցիւր արդար լողոցն Ազգ. ժողովը տեղեկագրեր է, որով իր կատարած ընտրութեան արարելութիւնը ձանձր և իր օրինաւորութիւնը խառնախառն է։ Հեռաւարար խիստ իրաւացի է Ն. Վսեմ. փաշան այն խօսքը թէ՛ «անանկներուն զիրն ալ խօսքն ալ մերժելի է»։

Ուստի Ազգ. ժողովը ինչ ըրած է այն ընտրութիւնը։

Հոս կարծէ որ Ն. Վսեմ. փաշան կարծիքը լինէ, որ պաշ մ'առաւ իր ըրած խօսքերուն եղրակացութիւնն է։

«Ուստի կառաւարկեմ որ այս ընտրութիւնն ալ վաւերացուի և արդարային ըզգուշութիւն ըլլայ այս տեսակ ընտրական գործողութիւններն այս տեսակ անձանց չյանձնել»։ Տես Արեւադարձութիւն Բ. 1872, էջ 45 երես երկրորդ։

Արդ՝ կամ Ստեփան փաշայի ձեռնարկութիւնը սխալ է, կամ եղրակացութիւնը ձեռնարկութեան հետ հարա չէ. ուստի իրաւունք ունենք ըսելու թէ Ստեփան փաշայ ինքն իրեն դէմ կը խօսի։ Ասոր համար Ղալթիլի խմբակն ալ այն արարելն ընտրութիւնը վաւերացուց, ըստ որում արդիւնքն իրեն նպատակաւոր է։

Եղրակացութիւնն այն ատեն սկզբունքն հետ հաշտ կըլլար, եթէ ըսէր Ն. Վսեմ. փաշան թէ՛ «ուստի կառաւարկեմ որ այն արարելն ընտրութիւնը չվաւերանայ և մերժուի ի գեղեցիկ արարչաւորին»։

Ստեփան փաշան թեւեւ զինքն արգարացնելու համար կըսէ. «Կանոնը պայմանաւոր մը որոշած է երեւոյթանալան ընտրութեանց վաւերացման համար, որ է մայիսին բացուելիք առաջին նիստը. պայմանաւոր մ'առնելով և ընտրական տեղեկագրերն որոշեալ ժամուն պատրաստ չունենալ՝ ծանր է մեզ. . . եւ»։ Տես Արեւադարձութիւն նիստ Ա. 1877, էջ 16 երես առաջին։

Այդպէս որ կանոնն այնպէս կը տրամադրէ. սակայն չըսեր նաեւ թէ ընտրութեանց վաւերացումները ժամանակին հասած ըլլալու համար օրինական լողոցն և գեղծմանց ներքեւ կատարուած արարելն ընտրութիւններն ալ պէտք է վաւերանան։

Այն որ վաւերացնելու իշխանութիւն ունի, ընենք, պարտականութիւն ալ ունի, վստահ զի վաւերացումը ընտրութիւն կենդանի է, որ ըստ օրինի պէտք է կատարուի։

Եթէ այս չըլլար՝ Ստեփան փաշայի

պահանջմանց նպատակը, բնաւ պատճառ մը չէ ինչ ունենար իւր ուղղութեանն ու անկեղծութեանը վրայ կապաւորուելու. սակայն ամեն իրողութիւնը կը հաստատեն թէ Ն. Վսեմ. փաշան օրինական բողոքը և գեղծմանց ներքեւ կատարուած երես վոյսանական արարելն ընտրութեանց վաւերացումն առաւարկելով, իւր օրինաւորութիւնը կապաւորելի ընծայած, գեղծութիւնը քաղաքեւ և ազգային հասարակաց նուազման պատճառ եղած է. վստահ զի երբ այսպէս կը վաւերանան նոյն արարելն ընտրութիւններն, այլ ևս ո'վ կը յօժարի ընտրութեան մասնակցելու համար տարին 75 դր. ազգային տուրք վճարել, քանի որ նուազ տուրք վճարողներն և բնաւ ստակ մը չվճարողներն ալ երեւոյթանալան ընտրութեան կը մասնակցին և Վսեմ. Ստեփան փաշայի չնորհիւ նոյն արարելն ընտրութիւնները կը վաւերանան։

Այս կէտը կանխարկել անուշտ Ս. Պատրիարքն երբոր իւր հրաժարման պատճառները բացատրելու առթիւ խօսքն աւանդաւոր փաշային ուղղելով ըսաւ թէ «Ազգային անտեղիկ հասցիլը ցամաքեցեցիք»։ Երբ ընտրութեան կը հետեւի վարչական մեքենային կասիրն և անշարժութեան դատաւարութիւն, որ Ղալթիլի խմբակին ալ փափաքած բանն էր։

Ասով կընայ բացատրուիլ նաեւ Փաղ. ժողովը հրաժարման պատճառը։

Հրաժարեալ Փաղ. ժողովը մէկ կողմէ Սահմանադրութեան արամադրութիւնը ճշգրտ. գործադրելու ջանացած ժամանակ, միւս կողմէն ազգային անտեղիկ հասցիլներն ալ ըստ կարի ապահովելու հող կը տանէր։ Վսեմ. Ստեփան փաշան վարչական մեքենային կասիրն և անշարժութեան այս երկու պարտականութիւններն ալ միասին անգործադրելի ըրաւ։

Ահա ինքզինք օրինակը ցոյց տուող Ղալթիլի խմբակին ու Վսեմ. Ստեփան փաշայի արարքը և ահա հրաժարեալ Փաղ. ժողովը գործը։

Հեռաւարար երբ իրողութիւնը կը խօսի, կարծիքները պէտք է լսեն։

Փարիզի թան լրագրին թղթական կիցը Տիւրիսէն մայիս 23 թուով հետեւեալ կարեւոր տեղեկութիւնները կը գրէ. Կովկասեան գաւառին մէջ ընտրեալ Հայոց վրայ։

«Վլատի—Կովկասեան գաւառին մէջ, Վրացիք տակաւին շատ ուր են, 760 հազարէն աւելի» սակայն Հայերն ալ անոնցմէ նուազ չեն. ոչ միայն Տիւրիսի ու Պաքուի կառավարութեանց մէջ քիչ շատ հոծ ժողովուրդ մը կը կազմեն, և իրենանայ գաւառին ալ գլխաւոր բնակիչքն են, այլ և ամեն տեղ յնուեալ կը գտնուին։ Վերջապէս Կովկասեան գաւառին մէջ 600 հազարէն աւելի են, և մինչև ներկայ դարուս վերջն աւելի պիտի բազմանան, վստահ զի այս ազգն էսպէս բազմանին է։

«Այս բնական ծաւալիչ գործը թեան հետ» Հայերը դրուիչ հանձար մ'ալ կը կցորդեն, ասանք թէ՛ իրենց նախապէս պահպանելու և թէ՛ այլոց յարմարելու նշանաւոր ձիրք մ'ունին։ Իրենց բնակակից ժողովրդաց մէջ որոշապէս կը զանազանին, միանգամայն օտար ժողովրդացմէ տեսած օրինակներն օգուտ քաղելը վերջին

«Վրացիին հիմնովին Արևելեան ժողովուրդ կը մնայ, մինչդեռ Հայը բոլորովին եւրոպայի կը դառնայ» առանց Հայ ըլլալէ դադրելու։ Կարծես թէ Հայը կարծր փայտի մը կը նմանի, որոյ դէմ միւրիշ փայտերը չըվելով կը մնան, և սակայն արհեստաւորին գրչին ու ճախարակին ներքեւ ուղղուած ձևն ստանալու ընդունակ է։

«Վլատի—Կովկասեան այն գաւառաց մէջ իսկ, ուր Հայք մեծամասնութիւն չեն կազմեր, միւս բընիկ ազգաց վրայ խելքով գերազանցութիւն ու ազդեցութիւն ունին։ Երբոր տեղւոյ մը բուն ժողովուրդը չեն, ժողովրդեան միջին կարգ մը կը կազմեն, և ճշգրտ. այս միջին կարգըն է զոր չունին Վրացիք։ Սեղանաւորութիւն, փառապանութիւն, մինչև իսկ ձեռարուեստը և աղաւ

տակուն արհեստք ամենն ալ Հայոց ձեռքն են :

«Բժիշկ , փաստաբան , դատաւոր և խմբագիր կըլլան : Իսկ վճարք՝ կամ զօրապետ կըլլան կամ սպարապետ : Կովկասու Հայերը քաղաքացեաց միջին կարգը կընկերայացնեն այն ամեն տեղ՝ ուր իրենց ներկայութիւնը յամբար թորման մ'ի տեսակ մը խաղաղ երկրակալութեան արգելք է : Վերացոց և թաթարաց մէջ իբրեւ երբորդ ժողովուրդ՝ բայց և միանգամայն իբրեւ միջին կարգի քաղաքացիք կապիրն :

«Հայերէն առած մը կըսէ թէ , «վրացիին խելքն աչքին մէջ է» : արդարեւ վրացին իւր նայում քովը կընայ իւր միտքը հասկնալ կանանց , «իսկ Հայոցն իսկընդ գլխուն մէջ» : Այսպիսի ձերբորդ ունեցող ազգ մը ինչպէս չառ թշնամի չունենայ : Անոնց համար որ առանց խորհելու այլոց կարծիքն ընդունելը կը սիրեն , աւելեւն առած մը կայ որ կըսէ թէ , «արջափ Հրեայ պէտք է Յոյն մը խաբելու համար , այնքան Յոյն պէտք է Հայ մը խաբելու համար» : Բայց ո՞վ ծիծաղի այն անձանց վրայ , որք ութօրեայ ուսմամբ Հայոց վրայ դադարաւ մը կազմած կը համարին զիրենք : — Ընթերցողը :

«Հայոց ազգն իւր թէ՛ լաւ և թէ՛ յոռի յատկութիւններով՝ կովկասու հարաւակողմը Ռուսիոյ հպատակ ազգաց ամենէն կենդանի ժողովուրդն է : Ահա անձխտակ իրողութիւն մը , զոր առաջին հայեացքով կըմբռնէ մարդ :

«Ուրեմն իմ ճանչած ու յաճախ տեսնուած Հայոց վրայ տալիք տեղեկութիւններս ետքի պահելով խօսքը բուն Հայոց մը կուտամ՝ որ իւր ազգակիցները նկարագրէ :

«Մեզ տեսնելու եկող Եւրոպացի ճանապարհորդաց մեծ սխալն այս է որ , ըսաւ Պ . Գ . . . քանի մը քաղաքաց և գլխաւորաբար Տիֆլիսի մէջ բնակեալ Հայոց վրայ կը դատեն մեզ՝ քանի մը տուրքաւոր Հայերը մեր ազգին նախատիպ բռնելով : Մեր գիւղացիներն աշխատաւոր , պարկեշտ , հիւրընկալ և քաջ են : Իսկ քաղաքաց Հայ տուրքաւորները կեղծաւոր , կասկածաւոր , երկուտ և զուրիշը խաբելու հակամէտ են :

«Բայց պէտք չէ խաբուիլ : այսօրուան Հայերն ասկէ տան տարի առաջուան Հայերը չեն , ճանապարհորդաց գիրքերուն մեծ մասին նըկարագրած Հայերն՝ այս վերջիններն են : Ասկից տան տարի անաջ Հայերը գրեթէ միմիայն առևտուրի տուած էին զիրենք , բայց ժամանակները մեծապէս փոխուած են :

«Այսօրուան օրս Հայերն ոչ ևս զինուորութենէ կը փախչին , ընդհակառակն՝ զինուոր արուեստին հետաւում են , կովկասեան բանակն այսօր իւր հետևակազօրուն մէջ հարիւրէն աւելի , թնդանթածիւր զօրաց մէջ 30 էն աւելի , և հեծելազօրուն մէջ ալ 30 էն աւելի Հայ սպայ ունի : Մինչև և իսկ կրնանք ըսել որ թէ Հայը զինուորական ասպարէզին մէջ վրացոց չափ չառաք չէ եղած , սակայն և այնպէս Ռուսիոյ բանակին ընտիր զօրավարներ տուած է միշտ : Բէհրուտօֆ իշխանն՝ որ 1853ին Պաղ-լէտիկէրի և Գեօրիք-Տէրէի յաղթութիւններն ըրաւ : Թուրքաց դէմ : Մատթամօֆ իշխանն՝ որ Պարսից յաղթեց : Արզումանց իշխանն՝ որոյ իշխատակին համար Ռուսիոյ կառավարութիւնն այսօր արձան մը կը կանգնէ : Ասոնցմէ զատ միթէ Ռուսաց Ասիական բանակին գլխաւոր հրամանատար Լորիս Մելիքօֆ զօրավարն և Երևանոյ զօրաբանակին հր-

րամանատար Տէր Ղուկասօֆ զօրավարն ալ Հայազգի չեն :

«Սակայն մարդ մը կայ , որ ձեր արեւելագէտ Պ . Տիւրօրիէի Հայոց վրայ ճանչած քաջ պատերազմող իւր ձերքերն իւր վրայ կանձաւարէ : այս մարդն է Լազարէֆ զօրավարը , Ռուսական բանակին ամենէն հետաքրքրական տիպարներէն մին :

«Լազարէֆ Գարապաղ կամ Շուշի նահանգին մէջ ծնած է , որ զօրական հասցնելու պարտեցմ'է , և Մատթամօֆի ալ հայրենիքը : Լազարէֆ իւր գործին կեանքը նախ դերձակի աշխրատութեամբ սկսած է , և երբ իւր համադրեալն վրայէն կոճակ մը պակի , իւր առաջին արհեստը կը յիշէ : Օր մը իւր վարպետէն ծեծ ուսելով կը փախչի , կերթայ Տաղբոտան Արզումանքի բանակին մէջ զինուոր կը գրուի , և այն ատիկան նշանաւոր կըլլայ , որ իւր հրամանատարին սիրելին կըլլայ :

— Եթէ կայ մէկը , կըսէր Արզումանց իշխանն , որ կարենայ երբէք իմ տեղս բռնել , Լազարէֆը պիտի ըլլայ այն :

«Իրօք ալ Աճ տարի ետքը Լազարէֆ զօրավար անուանեցաւ :

«Շամիլի բռնուած ժամանակ , երբ սա խումբ մը չէրքէզաց հետ Կուրիի միջկիւղին մէջ ամրացած էր , Պարսիկ իշխանն իւր բանակին բոլոր զօրապետներն ու գնդապետներն ի ժողով դուստրելով ,

— Եթէ Շամիլ պաշարուած է , ըսաւ , ձեզնէ ո՞վ յանձն կառնու երթալ անոր հետ բանակելի :

«Ամենն ալ կը վարանէին պատասխանելու , մասն զի գիտէին թէ Շամիլ մեռնիւն աչքն առած էր :

«Սակայն Լազարէֆ , որ այն ժամանակ գնդապետ էր , յառաջնեւեցաւ և մղկթին ճանբան բռնեց , Շամիլ հանեցաւ իւր պատգամաւոր ընդունիլ զայն : Լազարէֆ քանի մը խօսքով հասկցուց անոր՝ որ եթէ իւր խօսքին հաւատարմ անձնատուր ըլլայ , կայրը սիրով կը վարուի իրեն հետ : Շամիլ պատասխանեց թէ — ինքը տակաւին հրացան և փամփուշտ ունէր :

— Բայց ասկէ մէկ ժամ վերջը , գոչեց Լազարէֆ , ձեռքդ սուրիդ երախակալին վրայ դնելու անկարող պիտի ըլլաւ :

«Շամիլի զիջաւ վերջապէս և Լազարէֆի հետ թեւ թեւ տալով գնաց Պարսիկ իշխանին հետադառնութիւն յայտնելու , զոր դատաւ քարակոյտի մը մօտն , որ պատմական տեղ մ'եղաւ , և հիմա վրան յարկով մը ծածկուած է , որոյ լուսանկար պատկերը կը հանեն յաճախ :

«Լազարէֆ քանի մը տարի շարունակ Տաղբոտանի բանակին տեղակալ զօրապետութիւն ըրաւ : Բայց բազմ օր մը մասնեց զինքը : Տըվի խիտու վրացի իշխանները նախաձեռնով՝ տաղաքեցին զայն , և այսօր առանց պաշտօնի նստած է ի Պաքու : Լազարէֆ , պատերազմական դէմք մը , եռանդուն սիրտ մը , պարզ հոգի մը , հսկայ հատակ մ'ունի : մազերը գանգաւոր են և գոյնը թխորակ : Ռուսաց լեզուն ու գրականութիւնը քաջ գիտէ , զոր հարիւրապետի տառիճան ստանալէն ետեւ սովորի սկըսած էր : սակայն արտասանութեան ու ժգնութիւնը կը մատնէ անոր Հայ ըլլալը , որուն պատիւ է այսօր :

«Մեր փոխակերպութեան մեծ գործը ժողովրդական կրթութեան յառաջդիմութիւնն է :

«Օտարք կամբաստանեն զմեզ թէ ազահ և քնշաքաղց ենք , բայց Հայերն հարաւորութեան տէր ըլլալէն ի վեր (և երբ ալ մեր մէջ 30 միլիոն

բուսիլի տէր հարուստ հայեր կը գտնուին , ինչպէս Պ . Միրզայէֆ) , մեծ եռանդով ազգային կրթութեանը զարգացնելու տուած են ինքզինքնին , ինչպէս որ յաճախ կը տեսնուի Տիֆլիսու Հայ լրագրաց մէջ թէ այս կամ այն Հայը 100 կամ 200 հազար բուսիլի տուեր է վարձարան մը հիմնարկելու համար :

«Ասիոյ մէջ նմանը չտեսնուած բան մ'այ այս է որ Հայոց ազգի մանկունքն ալ վարձարաններու մէջ կը դաստիարակուի : Այսօր սեւեալ և մշակալ Հայոց ընտիր խումբ մ'ունինք , որ բնաւ թոյլ չտար որ այս սկսուած շարժումն արգելուի : Իսկ թէ՛ Ռուսիոյ մէջ և թէ՛ օտար երկիրներէ Դիքսօ (վարպետ) ստացող բազմաթիւ երիտասարդներ ունինք :

«Կուզէ՞ք որ թուանշանով խօսիմ : մինչև և վրացիք իրենց յատուկ դպրոց բնաւ չունին , Հայերը կովկասեան կուսակալութեան մէջ իրենց յատուկ 276 նախնական դպրոց ունին , 572 վարժապետով և վարժուհիով և 10, 721 աշակերտով , որոց 8786 բնաւ , 1934 աղջիկ :

«Տիֆլիսի Գեօրգէան՝ այլևայլ ազգաց մէջ տեսնուած նախնական ուսուցման բազմատական մէկ վիճակագրութիւնը հրատարակած էր , որոյ մէջ Ռուսերն Եւրոպական ազգաց շարքին մէջ ամենէն վերջը կուգան , իսկ Ռուսիոյ Հայերը Ռուսաց ազգէն վեր տեղ մը կը բռնեն : օրինակի համար :

Ամերիկա 1 աշակերտ և բնակիչ վրայ , 1 դպրոց 380 բնակիչ վրայ : Գաղղիա 1 աշակերտ 9 բնակիչ վրայ , 1 դպրոց 536 բնակիչ վրայ : Ռուսիա 1 աշակերտ 87 բնակիչ վրայ , 1 դպրոց 3568 բնակիչ վրայ : Իսկ կովկասու Հայը ունի 1 աշակերտ 66 բնակիչ վրայ , 1 դպրոց 2630 բնակիչ վրայ :

Միացեալ յաջորդ խոսք

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՂԵԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՈՅ

Ի Մարտ-Ապրիլ , Հունիս-Եւլիս

Ուղևորութիւն յամիս 1876

Արշակոյ Մ . Աթուշեան

Ամեն հայ գրավաճառաց քով կը գտնուի : Գին 3 քուրդ թղթով գրով :

Ահաւասիկ ընտիր և օգտուէտ երկարութիւն մը , եռանդուն հայրենասիրութեան արգելք , որ մեր ազգին ամենակարեւոր պիտոյքներէն մին մասամբ կը լցնէ , այն է աշխարհիս ամեն կողմը շրջաւեր Հայոց գոնէ մէկ մասին վիճակագրութիւնն :

Առանց իւր կարողութիւնը նայելու , ազգասէր հեղինակն ապագային մէջ իւր ազրուտով միջոցն եղած փոքրիկ գրամագլխով յատկապէս անցեալ տարի ճանապարհորդութեան ելեր , և վառնայէն սկսեալ Մարտ-Ապրիլի հունիս արեւմտեան Հայաստան շրջեր , 30 էն աւելի քաղաքաց այց ելեր , ուր որ Հայ գտնուի իմացեր է , զնայեր , տեսակցեր , իւր կարողութեան ներքին չափ խուզարկութիւնները բերել և տեսածն ու լսածը անգեղապարհ է :

Երանի թէ ուրիշ ազգասէր Հայ ճանապարհորդներ ալ իրենց պարտած երկիրներուն մէջ գտնուած Հայոց վրայ այսպիսի վիճակագրական տեսչեկութիւններ հաւաքելով ի լոյս ընծայէին , որով ինչպէս իրաւամբ կըսէ այն երկարութեան մեծարդայ հեղինակն , աշխարհիս երեսը շրջաւեր Հայ ազգին անգամները վիճակագրական տախտակի մը վրայ միացնելով , ոչ միայն Հայոց ազգին

որոշ թիւն հասկնալու , այլ և հեռաւոր ազգայնոց հետ հաղորդակցութեան հաստատելու , անոնց հայրենիէն ու ծանայուն և խոստով կորընչելուն առաջին անգամ գիւրութիւն մը ձեռք բերուած կըլլար :

Այս գործը գլխաւորապէս հովուական ատիճան ստանձնող վարդապետաց և եպիսկոպոսաց կիցնայ , որոցմէ շատերն առաջնորդական պաշտօն վարելով , կրնան գոնէ իւրաքանչիւր իւր վիճակի Հայ ժողովրդոց վիճակագրութիւնը շինել և կեդրոնին հաղորդել : Բայց դժբաղդաբար մոքերէն անգամ անցուցած չունին և չեն անցունելու : Ընդհակառակն՝ մէկ քանիս Պոլսոյ մէջ հանգիստ նստած իրենց սրովայնը կը պարարեն և փառասիրական նկատուիներով մեքերնայութիւններ նիւթելու կ'ըրաղին , առանց ազգին կարեացն ու կարօտութեանցն օգնել մտաբերելու և առանց ազգին համար անձնուիրական աշխատութիւն մը յանձն առնելու :

Այսպիսեաց համար կը մաղթենք որ այն երկարութեան հեղինակին օրինակէն գոնէ ամառներով վտանակ ազգը չոր խօսքով և ճամբարակ յայցերով սիրելու՝ այսպէս անձնուիրական աշխատութեամբ և արգիւնաւոր զոհողութեամբ սիրելու յորդորուին :

ԱՐԻՒՆԱԼԻ ՄԱՐԻԶՈՒՆԻ

ՀԵՂԵԿԱԿ

Տալ Կոստան

Թարգմանեց իսկ : Պարուեստագետ

Մոյն գեղեցիկ վիպասանութեան , որ միայն երկու հատորէ կը բաղկանայ , երկրորդ հատորն ալ իզմիրէն հասած ըլլալով , կը ծախուի Ենեի ճամբի Զիլինկիլէր ճառագետի , թիւ 2 Ս . Ղ . և Եղմանճեան գրատունը և այլ գրավաճառաց քով : Գին 2 ֆրանք :

ԽՈՐՀՐԴԱՌՈՐ ԿՂԶԻ

Օ Գ Ս Պ Ա Ր Ն Ա Ի Ա Բ Ե Կ Ն Ի Ր

Ազգայնոցմէ խիտ լաւ ընդունելութիւն գտնուող «Աշխարհի շրջանն ու ժողովն օրուան մէջ» վէպին հեղինակ Ժիւլ Վէրնի մէկ ուրիշ հետաքրքրաշարժ և հրահանգիչ գործն է , թարգմանեալ Մ . Մամուրեան է ֆէնտէ , որուն առաջին հատորն իզմիրէն Պոլսոյ հասած ըլլալով կը ծախուի Ենեի ճամբի Զիլինկիլէր ճառագետի , թիւ 2 Ս . Ղ . և Եղմանճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով : Ամբողջ գործը երեք հատորէ կը բաղկանայ , Գին 2 ֆրանք :

ՎԻԿՏՈՐ ՀԻԿՈՅ

Ի Մ Պ Ե Ռ Կ Ա Լ Լ Ո Ւ Ա

Թարգմանեց Ալեքսան Արմիտարեան

Կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով : Գին 3 զրէ :

Ի Լ Ա Ն

Տօգսան իւշ սէնէսի հաղիւրանը տան իթիպարէն ասաքիլի Շահանէ թայինաթը լահմիէ գոնթրաթօսըն թէ՛ճէտտիւտ խալիտիլի վէ սէնէյի մէրգումէ մարտընտան մայիս նիհալ յէթինէ գատար թէ՛վիլ գըլընտան լահմիւտալարըն հիւսպը պաշղաճաւ լույ յէթ գըլընտաղը ճիհէթէ թալին օլունաճաղ միւտտէթ զարֆըն տա ասհապը թայինաթ եէպէրինտէ պուլունան փուտալարընըն հավի օլունըր լահմին այնէն վէ եախտ պէտէլէն միւթէահիւտի թարաֆընտան ախղ իթմէլէրի :

20 հաղիւրան 1877
Պապը Սէրասքէրի

ՍՈՒՐԻՆԻ ՇԻՐՈՐ

Յայտնի է որ երախայք ծնանքէն մինչ երեք տարեկան հասակը դրեթէ չարունակ փորի ցուռ փարհարութիւն, ստամոքսի անհանգստութիւն, անքուն մնալ, ջրային գրգռութիւն և այլն կուրենան, մանաւանդ ակուա հանքաւ միջոցին, և այս ներդրութիւններն ալ աւելի կը ստատկանան ամուռւան տաք եղանակին: Սուրինի Շիրորը վերայիշեալ դժուարութեանց ամենուն ալ առաջը կուանէ ու կը բըժըլի, որով երախան կը հանգչի ու կը զօրանայ յուրախութիւն մեծ իւր ծնողաց: Գործածողները շատ դժեհն: Ուղղող կրնայ փորձել. գինն աւան է. նորածին երախայից կաթիլով կը տրուի, վեց ամիսէն վեր եղջիւն օրը երեք անուշի գրգալ. կը ծախուի է. Պոլիս Ղալաթիա Միւնասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղաղան:

ԿԱՐԻ ԳՈՐԾԻՔ

Փոքր ալանձեր կոչուած ձեռքով դարձող ու անքակ կար կարող գործիքը ամեն տեսակ կար մեծ գիւրութեամբ կը կարէ ու գինն ալ ավան է, երախաւորութեամբ կը արըւի, արուածները կը շտկուի ու կարել չգիտողին դաս կը տրուի. կը ծախուի է. Պոլիս Ղալաթիա Միւնասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղաղան:

ՋՐՀԱՆ

Ամերիկայի ջրհաններ մեծ և փոքր, երկաթէ հաստառուն խողովակներով թէ ջրշիջներու և թէ խորունկ հորերու համար ամեն գներով կը ծախուի, է. Պոլիս Ղալաթիա Միւնասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղաղան:

ՇԻՐ-ԲԵԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈՒԲԵՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵԻԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1877 ՅՈՒՆԻՍ 1 ՉՈՐԵՔԵԱՐԹԻ ՕՐԵՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆԱԶԻ ՅՈՒՆԻՍ 30

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈՒԲԵՆԱԿՆԵՐԸ

Ժամ	Երեւոյն Երբ	Թիւ
14 30	Ենթակաշարէն Մէջադար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Սիւնիւր, Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ, Բ. Լ. Գալաթիէն Ենթակաշար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	34
12 30	Բ. Լ. Գալաթիէն Ենթակաշար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	18
2	Ենթակաշարէն Մէջադար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Սիւնիւր, Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	23
3 30	Մէջադար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	34
5	Ենթակաշարէն Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	23
6 45	Ենթակաշարէն Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	2
8	Բ. Լ. Գալաթիէն Ենթակաշար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	23
10	Մէջադար. Պէյիւքուրէ, Թարապիս, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	19

Արեւելեան Երբ

11 45	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	4
12 20	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	6
12 45	Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	19
1 30	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	4
2 40	Արեւելեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	19
3	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	6

Արեւմտեան Երբ

3 45	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	19
40 45	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	4
41	Արեւմտեան Երբ, Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ:	6

Արեւելեան Երբ

11 30	Պէյիւքուրէ, Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Բ. Բաշապ. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Պէյիւքուրէ, Գալաթիէն:	33
14 45	Վանիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Պէյիւքուրէ, Գալաթիէն:	2
12 15	Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Պէյիւքուրէ:	25

	Գաւգիւնեանք: (Ուրբաթի օրերը ժամը 12 3/4ին):	
1 45	Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Գալաթի. Ս. Հիւսար, Գալաթի. Վանիւք. 24	
	Չէնկ. Պէյիւքուրէ, Գաւգի: (Բացի ուրբաթից):	
3 30	Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Բ. Բաշապ մահ: Գալաթի, Ս. Հիւսար, Գալաթի, Վանիւք. Չէնկէ. Պէյիւք. Գաւգի. 33	
9	Պէյիւքուրէ, Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Գալաթի, Ս. Հիւսար, 24	
	Գալաթի, Վանիւք. Չէնկէ. Պէյիւքուրէ, Գաւգի. Խոսիլուտար: (Ուրբաթի օրերը Բ. Բաշապ մահ.)	

ԿԱՍՈՒՐԻՆԻ ԵՆՆՈՂ ՇՈՒԲԵՆԱԿՆԵՐԸ

Երեւոյն Երբ

1	Գալաթիէն, Բաշապ. Բ. Բաշապ. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Պէյիւքուրէ, Գալաթիէն:	2
1 30	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	34
3 45	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Պէյիւքուրէ, Բաշապ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	25
5	Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	23
6 35	Բաշապ. Բ. Բաշապ. Գալաթիէն. Օրթաք. Պէյիւքուրէ, Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	24
8 45	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Բ. Հիւսար, Լիւրի-Պոյաճ. Ենթակաշար. Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	19
10	Պէյիւքուրէ, Բ. Հիւսար, Լիւրի-Պոյաճ. Ենթակաշար. Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	18
10 45	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	34
11 15	Պէյիւքուրէ, Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Թարապիս, Պէյիւքուրէ, Ենթակաշար. Լիւրի-Պոյաճ. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	23

Արեւելեան Երբ

12 45	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	4
1 45	Պէյիւքուրէ, Արեւմտեան Երբ:	19
2 20	Պէյիւքուրէ, Արեւմտեան Երբ:	6
3 15	Պէյիւքուրէ, Արեւմտեան Երբ, Բաշապ. Բ. Բաշապ. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	19
9 30	Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	4
10 15	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	6
11 40	Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	4
11 40	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	6
12	Պէյիւքուրէ, Օրթաք. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	2

Արեւելեան Երբ

2	Բաշապ. Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Բաշապ. Բ. Բաշապ. Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Պէյիւքուրէ:	33
9 30	Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն:	25
10 30	Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն:	33
11 15	Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն. Բ. Հիւսար, Գալաթիէն, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն:	24
11 40	Գալաթիէն, Գալաթիէն, Պէյիւքուրէ, Վանիւքուրէ, Գալաթիէն:	19

ՎԱՐՉԱՏՐՈՒԹԻՒՆ 16600 ՅՐԱՆԻ

ՄԵՐ ՈՍԿԻ ՇՔԱՐԱՄ ՍՈՒԹ. ԼԱՐՈՇԷ

Երեւոյն 1875 Փարիզ արտադրութիւն

ԵՆՆՈՂ

ԵՐԹԻ ՔԻՆԻՆԱՍԵԻՅ ԱՄԵՆ ՍԿՈՒՆԵՐԸ ՊԱՐՈՒՆԱԿՈՂ

Քինա Լարոշ լիստ անորոշում էլիքսիր միջ, որոյ քէնքինայի գիններէն ու շուրուպներէն ունեցած մեծ գերազանցութիւնը քսան տարիէ ի վեր հաստատուած է, ուժի տկարութեան, ստամոքսի հիւսադուութեանց, հին ջերմերու և այլոց դէմ:

Փարիզ Տրուս փողոց 22 և ամեն գերազանցաւոր քով:

Նոյն երկրամասին, այսինքն երկաթային աղի մը քէնքինայի հետ բաղադրութիւն, որ արեւան նուազութեան, փոքր-անէմիի, ծննդաբերութեան հետեւանաց և այլոց դէմ կ'ապստղուի:

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԻԹԻԲԻՃԵԱՆ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹ-ԵՍ ԳԻՐ ԵՄ ԵՄԵՐԿԱՆԹԻԿԱՆ ԼԱՐՈՇԷ

Բաժանորդացի զրամագումար 2,000,000
Վճարեալ զրամագումար 230,000
Պահեստի զրամագումար 1,040,744-1,290,744
Հիմնադրուած 1875 թ. հրդեհի զուտ հասոյթը 917,178

Ստորագրեալ իրենց բաղադրութիւնը և այս քաղաքի ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենց վերայի ալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակալութիւնը ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրամներ մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ զրամագումար կը մատուցանեն:

Ապահովութեան կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց իջնադասական բաժանումով մը, և այսպիսի ապահովութեան և զրամագումարները ընկերութիւնն ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինքն ընկերացուի:

Գրեթէ ամեն կարգի փոխադրութիւնը կրնան ընդունուիլ ինչպէս Բրայի Ղալաթիայ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մատակարար քաղաքները գիւղերը և գաւառները:

Գիններուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեան գրասենտար Ղալաթիայ Բելլի մէջ բաղադրի մօտ Ալափանի Իսթ Բլոք Գործակալութիւնը:

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

ՆՈՐԹ-ԵՍ ԳԻՐ ԵՄ ԵՄԵՐԿԱՆԹԻԿԱՆ ԼԱՐՈՇԷ

Բաժանորդացի զրամագումար 2,000,000
Վճարեալ զրամագումար 150,000
Պահեստի զրամագումար 1,040,744-1,290,744
Հիմնադրուած 1875 թ. հրդեհի զուտ հասոյթը 917,178

Ստորագրեալ իրենց բաղադրութիւնը և այս քաղաքի ընդհանուր հասարակութեան կը ծանուցանեն որ իրենց վերայի ալ երկու ընկերութեանց միացեալ գործակալութիւնը ընտրուած ըլլալով, այնպիսի դրամներ մը մէջ կը գտնուին, որով հրդեհի դէմ ապահովութեան մեծ զրամագումար կը մատուցանեն:

Ապահովութեան կարգադրութիւնները կը բաղկանան երկու ընկերութեանց իջնադասական բաժանումով մը, և այսպիսի ապահովութեան և զրամագումարները ընկերութիւնն ալ կրնայ աւելի մեծագումար ապահովութիւն բռնողներու ինքզինքն ընկերացուի:

Գրեթէ ամեն կարգի փոխադրութիւնը կրնան ընդունուիլ ինչպէս Բրայի Ղալաթիայ և Պոլսոյ մէջ, նոյնպէս մատակարար քաղաքները գիւղերը և գաւառները:

Գիններուն և աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել Միացեալ ընկերութեան գրասենտար Ղալաթիայ Բելլի մէջ բաղադրի մօտ Ալափանի Իսթ Բլոք Գործակալութիւնը: